hästi Sakslaesed kui Lätti ja Liiwi rahwas. Igal pool oli kuulda: »seda peame neile käte maksma.« Aga oli ka kartus Wenelaeste eest, sellepärast saadeti nüüd see sama Arnold, kes Jimri jõe kaldal oli wõidelnud, Polotsku suurewürsti juure. Sõbrus sai suurewürstiga tehtud, et kül Rija piiskop selle eest lubas iga aasta raha maketa. Pihkwa Wenelaesed lubasid peälegi Eestlaeste wastu abi saata. Uggenuse ja Sakala maa Eestlaesed, kes sia maale enamiste ükši olid sõdinud, saatsid nüüd ka teiste Eestlaestele käsud, iseäranis Sootagana ja Ridala (Lääne) maale, et nemad pidid nendega ühes nõus olema.

Suur wägi, Lätlaesed, Liiwi rahwas, Sakslaesed ja Wenelaesed oli pea koos ja hakkas Eesti maale minema, Metsepoole maakonnast läbi, üle Saletja jõe läksid nemad edasi, Pernu jõest üle Sootagana ma sisse, kus nemad kolm kindla paika ehk linna ärarikusid, hulk inimesi tapsid ja wangi wiisid, ja suure hulga saaki weised, hobosed, wilja koeu tõid. Kohe läksid nemad nüüd jälle Eestlaeste wasta Sakala maale, aga seal tuli neile Eestlaste wägi Sakala ja Uggenuse meestest wastu, lahing sai peetud ja Eestlaesed said ära wõidetud. Aga sel samal aeal oli teine Eestlaeste wägi Sootaga maalt Metsepoole maakonda tungind — selle pärast pöörsid nemad ümber ja tahtsid nende wastu minna. Ka Tooreidast ja Wõnnust tuli Sakste ja Liiwi rahwa wägi nende wastu, seda kuuldes rutasid Eestlaesed Metsepoolelt koeu poole, aga põletasid

kõik kirikud ja hulk külad ära ja tapsid inimesi. — Selle järel aastal **1210** läks suur risti rahwa wägi Sakala maale, Wilandi linna alla, mis Eestlaeste kõige tugewam ja suurem lin oli, seda ärawõitma. Enne weel kui hakasid linna wastu sõdima, läksid mõned risti rahwa peälikud linna ligidale ja pakusid neile sõbrust ja lubasid kõik Eestlaesed, kes nende käes wangis olid, lahti lasta, kui nemad tahaksid risti usku wastu wõtta. Aga Eestlaesed naersid ja pilkasid neid weel pealegi, ja ärataſid selle läbi weel enam nende wiha. Nüüd hakas kibe wõitlemine. Walli kraawid said täidetud, ja paigal linna wasta lastud. Sel aeal ei olnud weel püssi rohtu, aga suured kiwid said wibu-masinatega kaugele winnatud. Sakslaesed ehitasid ka kõrged tornid puust, mis palgide peäl linna ligidale weretasid, torni otsast panid laudi, silla moodi linna müüride peäle, ja hakasid linna kipuma. Aga kui walli peäle said, nägid nemad, et weel teine sügawam walli kraaw ja kõrgem wal ees oli, mis nemad ei saanud kohe ära wõita, panid siis aga esimese walli plangid põlema ja läksid tagasi. Aga rahwas linna sees ei jõudnud mite enam palju. Pisut oli neid weel järel, ja kes elus olid, olid enamist haawatud ja wigased. Risti rahwas pakus ueste rahu tegemist; üteldes: »Eks teie ei nää, et meie Jumal wägewam on, kui teie Jumalad, et ometegi wiimaks wõit meie kätte peab jääma.« Eestlaesed linna seest wastasid: »Jah meie nääme, et teie Jumal wägew